

Debata o budoucnosti Evropské unie

(výzvy – problémy – otázky – témata)

Evropská unie se nachází ve složitém okamžiku své existence. Původní impulzy zrozené z tragédie světových válek postupně slábnou a současně s tím nastupují nové výzvy. Podstatná diskuse vedená bez hněvu a předpojatosti může občanům EU pomoci objasnit zásadní otázky a načrtnout cesty do budoucnosti. Bude to debata dlouhá a nemůže se nijak omezovat, ani právním rámcem, ani tématy. Musí být vedena s úctou a trpělivě.

Okruhy pro debatu ve všech pracovních skupinách

1) Výzvy stojící před Evropskou unií:

- Klimatická změna – jak se s ní vyrovnat, vazby na geopolitické síly
- Rozpad multilateralismu – EU se připravuje na samostatnou roli
- Nové podoby moci – hybridní válka, nové technologie, COVID-19
- Strategická autonomie – kdy a jak k ní dospět
- Digitalizace a umělá inteligence
- Energetické zdroje
- Postavení člověka (zajištění základních práv a potřeb, důstojné živobytí, podpora nesoběstačných, kapacita zdravotní péče, vzdělávání, kultura)

Anotace:

Vývoj evropské integrace je zasazen do globálního rámce, který je stále dramatičtější. Čas nám vyměřený je velmi krátký, protože klimatická změna, respektive ekologické meze, na které naráží euroatlantická civilizace, si vynutí změny, které budou dramatické a velmi komplikované. Aby se vývoj odehrál pouze s přiměřenými konflikty, je nutná dělba bohatství na globální úrovni, radikální reforma globálních institucí – adaptace Bretonwoodského systému (vůdčí role ekonomicko-politického potenciálu dominujících států euroatlantického světa) na snížení vlivu euroatlantické civilizace na světový vývoj vlivem omezené natality a významného rozvoje společností na všech kontinentech v čase digitální revoluce jako další fáze vývoje člověka. Evropská unie má jistě schopnost hrát na základě svých zkušeností hrát velmi významnou roli. Evropská integrace je příkladem vytvoření efektivnějších mechanismů, než je mezivládní podoba vícestranné (multilaterální) koordinace činnosti, respektive procesního rozhodování a stanovení krátko-, středně- a dlouhodobých cílů. Bez toho, že by se tyto nové mechanismy uplatnily na globální úrovni, je budoucnost evropsko - americké civilizace krajně nejistá.

2) Zahraniční, obranná a bezpečnostní politika EU:

- Rozhodování o zahraniční politice EU – kvalifikovanou většinou
- Rozšiřování EU a jeho institucionální podmínky
- Brexit: krátko-, středně- a dlouhodobé důsledky, politické, společenské, kulturní a ekonomické, včetně přípravy na možnost rozpadu Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku
- EU jako globální aktér: vztah ke Spojeným státům, Ruské federaci a Číně, Indii, Blízkému východu, skupině jihoamerických států Mercosur, středovýchodním a severoafrickým státům MENA, státům Afrického rohu (Etiopie, Somálsko, Džibutsko, Eritrea), sdružení států jihovýchodní Asie ASEAN)

Anotace:

Globální politický vývoj a zejména nové globální výzvy nutně EU musí vést k přehodnocení její dosavadní pozice jakožto zahraničně politického aktéra. Je víceméně zřejmé, že uspořádání světa významně opouští model založený na výsledcích druhé světové války, že se mění pozice jednotlivých států a jednotlivých mocenských center. Celkově vývoj ve světě směřuje nezadržitelně ke koncertu mocností. Pokud chce EU do tohoto koncertu zasáhnout svým vlivem, musí zvýšit svoji schopnost při rozhodování v zahraničněpolitických otázkách. Je zřejmé, že dosavadní institucionální struktura daná Zakládacími smlouvami to neumožňuje. Je také zřejmé, že další rozšiřování EU není možné bez změny pozice států v novém institucionálním uspořádání. Novým nevypočitatelným fenoménem je Brexit, o kterém si v žádném případě nemůžeme myslet, že bude zvládnut během krátké doby. Nové uspořádání vztahů mezi Evropskou unií a Velkou Británií si vyžádá pravděpodobně více než 10 let. Promyšlená strategie stanovená nejpozději v roce francouzského a českého předsednictví je více než žádoucí.

3) Vnitřní problémy EU, její další vývoj a uspořádání:

- Vnitřní uspořádání EU
- Účast občanů – v členských státech EU a v rámci celé EU
- Politické aspekty evropského projektu – rozhodování v EU, způsob hlasování
- Reforma Rady (EU)

- Pozice Evropského parlamentu a vnitrostátních parlamentů – subsidiarita a proporcionalita
- Členské státy EU – suverenita, případné předání některých kompetencí
- Sociální koheze EU – ve světle implementace Evropského pilíře sociálních práv
- Vztahy Eurozóny a ostatních členských států EU – vzájemné transfery, společná fiskální politika

Anotace:

Současné institucionální uspořádání Evropské unie nereaguje dostatečně na změny, ke kterým v posledních letech došlo. Rozšíření Evropské unie a vznik eurozóny vedly k tomu, že Evropa více rychlostí je již realitou. Otevřenou otázkou zůstává, kam až může tento vývoj dospět a zda se evropské jádro formované kolem eura nestane vlastně nástupnickou organizací Evropské unie, jak ji známe nyní. Stále více se rýsuje model jádra a přidružených oblastí. Je zásadní otázkou pro Českou republiku, zda zůstane v jádru EU nebo nechá vývoji volný průběh,

Výše uvedené okruhy budou diskutovány ve všech pracovních skupinách debaty o budoucnosti EU. Všeobecná pracovní skupina shromáždí podněty a výstupy z debaty k těmto průřezovým okruhům ze všech tematických pracovních skupin (ekonomicko-institucionální, environmentální, bezpečnost a obrana, sociální a zdravotní, vzdělávání, kultura). Všeobecná pracovní skupina projedná a zevšeobecní tyto výstupy v souhrnném dokumentu.

Na tento všeobecný rámec debaty navážou rámcové dokumenty pro jednotlivé tematické pracovní skupiny debaty, které připraví koordinátoři těchto skupin ve spolupráci s jejich účastníky. Pro debatu se širokou veřejností budou připraveny dokumenty snadno srozumitelné i pro mladé lidi.